

การคุ้มครองทางกฎหมายแก่ผู้ถือหุ้น

นายธีระเดช ต้นสุวรรณรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
ภาควิชานิติศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-661-2.

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018128

I14518958

LEGAL PROTECTION FOR DEBENTURE HOLDERS

Mr. Theeradaje Tansuwanrat

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Laws

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-661-2.

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การคุ้มครองทางกฎหมายแก่ผู้ถือหุ้นกู้

นายธีระเดช ต้นสุวรรณรัตน์

นิติศาสตร์

รองศาสตราจารย์ พิเศษ เสตเสถียร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

พร วิภาณี

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล)

รองศาสตราจารย์ พิเศษ เสตเสถียร

..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ พิเศษ เสตเสถียร)

อริชัช จิตรวานิช

..... กรรมการ

(อาจารย์ อริชัช จิตรวานิช)

อริชัช อิศวานนท์

..... กรรมการ

(อาจารย์ อริชัช อิศวานนท์)

นิชัยศักดิ์ ทรยางกูร

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นิชัยศักดิ์ ทรยางกูร)

ธีระเดช ต้นสุวรรณรัตน์ : การคุ้มครองทางกฎหมายแก่ผู้ถือหุ้นกู้ (LEGAL PROTECTION FOR DEBENTURE HOLDERS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.พิเศษ เสตเสถียร, 95 หน้า.
ISBN 974-581-661-2.

หุ้นกู้เป็นเครื่องมือทางการเงินชนิดหนึ่งที่ใช้ระดมทุนจากประชาชนทั่วไปเพื่อใช้ในการประกอบธุรกิจ หุ้นกู้เป็นตราสารหนี้ที่ออกโดยบริษัทเพื่อกู้ยืมเงินจากประชาชน ดังนั้น ในการออกหุ้นกู้นอกจากบริษัทจะต้องมีฐานะทางการเงินที่ดีเป็นที่น่าเชื่อถือแล้วก็ยังคงต้องมีการให้หลักประกันแก่ผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับหลักประกันของประเทศไทยนั้นยังมีได้มีบทบัญญัติที่เอื้ออำนวยต่อการนำเอาทรัพย์สินของบริษัททั้งที่เป็นอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์มาเป็นหลักประกันแก่การกู้ยืมเงินในรูปของการออกตราสารเสนอขายแก่ประชาชน นอกจากนี้ โดยที่การออกหุ้นกู้เป็นการกู้ยืมเงินจากประชาชนทั่วไป จึงมีบุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญาจำนวนมากโดยเฉพาะฝ่ายเจ้าหนี้หรือผู้ถือหุ้นกู้ ซึ่งทำให้มีปัญหาในกรณีที่มีผู้ถือหุ้นกู้ทั้งหลายซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากจะใช้สิทธิในการดำเนินการต่างๆ เกี่ยวกับหุ้นกู้ รวมถึงการฟ้องร้องบังคับคดีในกรณีที่มีข้อพิพาทกับผู้ออกหุ้นกู้ด้วย

จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับหุ้นกู้ พบว่ามีหลักกฎหมายที่เอื้ออำนวยต่อการออกหุ้นกู้และคุ้มครองผู้ถือหุ้นกู้ กล่าวคือ มีหลักกฎหมายที่เรียกว่า "Floating Charge" ที่ให้บริษัทสามารถนำทรัพย์สินทั้งหมดของบริษัทมาใช้เป็นหลักประกัน โดยไม่ต้องผ่านการจัดการทรัพย์สินของบริษัท และผู้ถือหุ้นกู้ยังมีสิทธิการได้รับชำระหนี้ก่อนหนี้ที่ไม่มีประกัน และหลักกฎหมายที่กำหนดให้การออกหุ้นกู้ต้องมีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้โดยมีการกำหนดถึง คุณสมบัติ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ นอกจากนี้ ในกรณีที่มีการฟ้องคดีเกี่ยวกับหุ้นกู้ก็มีหลักกฎหมายที่เรียกว่า "Class Action" ซึ่งจะเอื้ออำนวยความสะดวกและคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นกู้ทุกคนในการฟ้องร้องบังคับคดีตามสิทธิซึ่งหลักกฎหมายเหล่านี้สามารถจะนำมาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหุ้นกู้เพื่อพัฒนาการออกตราสารประเภทนี้และคุ้มครองรักษาสีทธิของผู้ถือหุ้นกู้ด้วย

ศูนย์วิทยพัช
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

C 071125 : MAJOR LAW

KEY WORD : DEBENTURE/DEBENTURE HOLDER

THEERADAJE TANSUWANRAT : LEGAL PROTECTION FOR DEBENTURE HOLDERS.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PISES SETHSATHIRA. 95 pp.

ISBN 974-581-661-2.

Debenture is a kind of financial instrument in mobilizing funds from public for the purpose of business. It is a debt instrument issued by a company to borrow money from people, therefore the company which issues debentures is required to have a stable and reputable financial status as well as being able to provide collateral security for its holders. The provisions concerning security under the Thai law are presently insufficient to warrant the assurance of debt instrument as an evidence in borrowing monies from public to be made by a company with guarantee by its assets (both movable and immovable property) as security. Moreover, since the issuance of debentures is to make a loan from the public, there usually have many involving parties especially in the part of creditors or debenture holders. The complicated problems are likely to be incurred due to such large number of holders in using their rights for proceeding or entering into court actions in case of dispute with the debenture issuer.

In reviewing through the foreign laws concerning debentures, we found that some provision set forth therein provided conveniently to the issuance of debentures and being protected the holders of such debentures. There is one principle rule to be known as the "Floating Charge" provided its concept that a company may undertake its overall properties to be used as security without limiting its power of the management of such property. The holders of debentures will have preferential right to be repaid of debts before other non security debts. The general rules of foreign laws also provided that there must be a representative of debenture holders under the specific requirements of qualification, rights, duties and responsibility thereof. In the case that there is any court action concerning debentures, the rule has applied the methods in protecting, providing conveniently solution for interest of all debenture holders in entering into such action under their legal rights. The aforesaid principles of law are able to be modified and revised to the Thai law in the part relating with debentures in order to progressively develop the issuance of this kind of instrument as well as to protect the right of debenture holders.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดีด้วยความช่วยเหลือของท่าน รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล รองศาสตราจารย์ พิชัยศักดิ์ หรยางกูร รองศาสตราจารย์ นิเศษ เสตเสถียร อาจารย์ สุทธิชัย จิตรวาณิช และ อาจารย์ อธิก อัครวานันท์ ที่ได้สละเวลาอันมีค่าของท่านในการเป็นกรรมการสอบและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นรูปเล่มที่เห็นอยู่นี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และห้องสมุดสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ได้ช่วยเหลือในการค้นคว้าหาข้อมูลและขอขอบคุณในความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ ทั้งหลาย ได้แก่ ม.ล.ชุตินธร กาญจนวิชัย คุณสมพรพรรณ พุทธิพงษ์ธนกุล และทุกๆ คนในการช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่ได้อุปการะในด้านต่างๆ ตลอดมา ความดีของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้เขียนมอบให้แด่ บิดา-มารดา และท่านอาจารย์ทุกท่าน.

ธีระเดช ตันสุวรรณรัตน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย.....	1
ปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัยและวิธีการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
บทที่ 2 หุ้นกู้ : บททั่วไป.....	4
ความหมายของ "หุ้นกู้".....	4
แนวความคิดในทางธุรกิจเกี่ยวกับการออกหุ้นกู้.....	7
ประเภทของหุ้นกู้.....	14
เหตุผลของการคุ้มครองผู้ถือหุ้นกู้.....	19
บทที่ 3 การออกหุ้นกู้และกฎหมายว่าด้วยหุ้นกู้ในประเทศไทย.....	22
การออกหุ้นกู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	22
การออกหุ้นกู้ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2521.....	25
การออกหุ้นกู้ตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517.....	29
การออกหุ้นกู้ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535.....	33
บทที่ 4 การออกหุ้นกู้และกฎหมายว่าด้วยหุ้นกู้ ในต่างประเทศ.....	42
การออกหุ้นกู้และกฎหมายว่าด้วยหุ้นกู้ ในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	43
การออกหุ้นกู้และกฎหมายว่าด้วยหุ้นกู้ ในประเทศอังกฤษ.....	59
บทที่ 5 ปัญหาและมาตรการการคุ้มครองผู้ถือหุ้นกู้.....	72
หลักประกันในหุ้นกู้.....	73

	การจัดให้มีผู้ดูแลผลประโยชน์.....	75
	การคุ้มครองในการดำเนินคดี.....	79
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	84
	บรรณานุกรม.....	91
	ประวัติผู้เขียน.....	95

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย